www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 226. — Джерзи Сіті, Н. Дж., дятниця, 28. вересня, 1923. — VOL. XXXI. No. 226. Jersey City, N. J., Friday, September 28, 1923. — THREE CENTS

ВІЙСКА РОЗГАНЯЮТЬ ОКЛАГОМСЬКУ ЛЕҐІСЛЯТУРУ

ОКЛАГОМА СИТІ, 26. вересня. — Боротьба межи стейтовим ґубернатором Волтоном та Ку-Клакс-Кленом дійшла нині до критичної стації, коли ґубернатор розігнав військом членів стейтової леґіслятури, що зібралися самовільно на надзвичайну сесію, щоби його обжаловувати за надужиття власти.

Командант відділу війска зайшов до леґіслятури, як вона вже почала свої наради та приказав членам розходитися домів. Члени протестували, але їх слова нічого не помогли, і вони мусіли винестися.

Тепер вони заповідають, що підуть перед суд зі скаргою на ґубернатора.

НЮЙОРСЬКИЙ ДРУКАРСЬКИЙ СТРАЙК

НЮ ЙОРК, 27. вересня. — Формани друкарень нюйорських часописий відбули вчора вечером збори, на котрих радилися над тим, якби то їм вернутися до роботи та намовити друкарів до повороту.

Остаточно постановили відбути з другими страйкуючими друкарами спільні збори в найблизчу пятницю та старатися там намовити страйкарів приняти умови, предложені товариством видавців газет та приняті межинародною друкарською юнією.

Всі нюйорські дневні газети появилися нині вперше не разом, а кожда осібно під своїм іменем.

ОБОВЯЗОК ЧИ ЦЕРЕМОНІЇ?

ВАШІНҐТОН, 26. вересня. — У президента Кулиджа зявилася нині делеґація Нюйорчан, запрошуюча його на відвідини до Ню Йорку на 2. падолиста с. р., коли відбудуться там спеціяльні поминальні церемонії в честь Гардинга. Кулидж спитав делеґацію, що вона вважає першим: церемонії чи сповнюванне обовязків. Коли члени делеґації сказали, що обовязки перші, Кулидж заявив, що він так і поступить.

Кулидж пояснив, що він занятий тепер приготовлюванням сесії конґресу. Видно теж, що клопоче його також справа конвенції республіканської партії, на котрій мають означити кандидата на слідуючого президента.

СВЯЩЕННИК ЗА ЗМІНЕННЯМ ПРОГИБІЦІЇ

ШИКАҐО, 26. вересня. — Франц С. Янг, сотрудник при німецькій католицькій церкві св. Рафаеля, виступив з нагоди вбийства бутлеґерів на тлі конкуренційної (суперечної) боротьби межи двома партіями бутлеґерів з публичною заявою, в котрій звертає увагу суспільности на страшну деморалізацію, що шириться наслідком прогибіційного закона.

Священник говорить: „Закон Волстеда є законом. Однак він є найбільшою фарсою (кпинами) нашого краю, і він мусить бути змінений. Загальна погорда для закона Волстеда причиняє загальну погорду для всякого закона. На мій погляд більшість американського народа хоче зміни сього закона".

ЗВЯЗУЄ КУЛИДЖА З ПРОГИБІЦІОНІСТАМИ

БОСТОН, Месечузетс, 26., вересня. — Перед конвенцією Товариства Аптекарів виступав з промовою ґенеральний адвокат товариства Юджін Прокмейєр з Вашінґтону, закидуючи президентови Кулиджови звязки з прогибіційними організаціями в роді Анти-Салюнової Ліґи.

ЗАМІТНІ ВИБОРИ

СПОВКЕЙН, Вашінґтон, 26., вересня. — В доповняючих виборах в одним конґресовим окрузі в стейті Вашінґтоні вибрано демократа Гила.

Ґазети підчеркують вагу сих виборів, які були першими від часу вступлення на президентуру Кулиджа.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЙНИХ УРЯДНИКІВ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 26. вересня. — Розправа проти Джозефа Шірера, бувшого прогибіційного директора на стейт Огайо; Фреда Кунца, бувшого прогибіційного аґента на Клівленд; його брата Френка Кунца; та Самуеля Гаскинса, адвоката з Коламбаса; — які всі були обжаловані за змову нарушити прогибіційний закон. Суд увільнив всіх обжалованих.

ЛЕТУНИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 26. вересня. — Американські летуни зорґанізувалися в товариство, яке має характер професійної юнії. Належить до нього яких сотка пільотів (керманичів), а першою ціллю товариство поклало собі заборонити карколомні літання, які, на думку летунів, причинюють більше як половину випадків у воздусі.

ЗАПОВІДМОТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ ДІТЧОЇ ПРАЦІ

НЮ ЙОРК, 27. вересня. — Виконавчий комітет Національної Ліґи Жінок-Виборців заповідає, що на найблизшому засіданню конґресу предложить через конґресмена, на яких орґанізація має вплив, проект проти вживання дітий в фабриках.

НЕ ТАКИЙ ЧОРТ СТРАШНИЙ, ЯК МАЛЮЮТЬ

ВУНСАКЕТ, Родж Айленд, 26. вересня. — Місцевий Масонський Клюб та місцевий відділ католицької орґанізації Лицарів Колумба мають відбути дня 23. жовтня спільні наради з промовами представників обох орґанізацій.

Оповістка обох орґанізацій про це викликала велике зацікавлення з огляду на те, що католики все держалися ворожо до масонських орґанізацій.

НЕ ДОЗВАЛЯЮТЬ ФАРМИ З МОТИЛЯМИ

ВАШІНҐТОН, 26. вересня. — Департамент (міністерство) рільництва відмовив просьбі В. Ф. Гюлета з Редлендса, в Каліфорнії, котрий просив визначити йому 30 акрів публичної землі на заложенне Фарми для годівлі мотилів. Уряд станув на становищи, що така фарма може стати язвою для всіх сусідних фармерів.

ЗРІСТ КАНАДІЙСЬКОЇ ТОРГОВЛІ

Канадійський уряд обчисляє, що за фінансовий рік, кінчаючийся з днем 31. серпня Канада вислала за границю товарів на 891 мілярд 1 мілион 37,575 долярів, а дістала товарів на 891 мілион 801 тисяч долярів.

Сі цифри представляють значний поступ в порівнанню з попереднім роком в котрім вивіз з Канади виносив 779,467,000 долярів, а привіз 723,391,000 долярів.

ЗНОВА ПОБОЇ ВЯЗНИКІВ

В Нюйорку помер онгоді 23-літний Вілієм Фетер в шпиталі серед таких підозрілих обставин, що його брат зажадав зараз урядового слідства. Після його слів, брат діставши був недавно до вязниці в Флориді за те, що хотів переїхати заяцем на товаровім поїзді. Його заарештовано за волокитство та віддано до табору, виробляючого терпентину. Тут він по сварився зі сторожем табора, та в злости пустив на нього воду з рури. Сей зате його побив до крови так, що його треба було відставити до шпиталю. Тут його знова набили та відправили домів до Ню Йорку. Приїхавши до Ню Йорку, він зараз пішов до шпиталя лічитися. Лікарі сказали, що слабий недостачою крови. Брат згодився дати йому своєї, але молодий мущина помер мимо, що брат дав йому 18 унців своєї крови.

САХАРИНА — ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ ДИТИНИ.

Онодї померла одномісячна дитина Юлії Зельцер, замешкалої у Львові при ул. Кордецького ч. 26. Д-р Долинський ствердив, що смерть дитини наступила в наслідок випити більшої скількости чаю, солодженого сахариною.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

У. Н. ХОР ВЕРТАЄТЬСЯ ДО АМЕРИКИ.

Український Національний Хор під проводом Олександра Кошиця пробував в Арґентині від 3-ого червня до 10-ого вересня с. р. В тому часі він давав концерти з великим артистичним успіхом головно в столиці Арґентини, Буенос Айрес, а також в Росаріо, Бапія Бляніка і Ля Плята, та в столиці Уруґваю, Монтевідео.

Дня 10-ого вересня У. Н. Хор відплив кораблем до Ріо де Джанейро, столиці Бразилії на кілька концертів.

Відтам відплине завтра (в суботу, 29-ого с. м.) кораблем Ван Дайк до Ню Йорку, де буде в половині жовтня.

По короткому відпочинку У. Н. Хор дасть перші 4 концерти в Ню Йорку, в салі Тавн Гол при 43-ій улиці (недалеко Бродвею), а відтак поїде далі на Захід. Се, як кажуть, буде вже остання обїздка У. Н. Хору по Америці.

ЗІЗД ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ У ВІДНІ.

За почином Комітету Оборони Західно-Українських Земель утворено у Відні окремий Комітет для скликання Зїзду еміґрації західно-українських земель.

До того Комітету увійшли: д-р Роман Перфецький, Андрій Жук, Юліян Бачинський, Іван Коссак, д-р Ізраель Валдман, Григорій Куріца і о. Йосафат Жан.

На Зїзді будуть обговорені такі справи:

1. — Міжнародне положенне й українська справа.
2. — Західно-українська державна справа у звязи із загально-українською справою.
3. — Визвольні завдання на західно-українських землях.
4. — Орґанізаційні справи.

Зїзд маю відбутись в половині жовтня с. р.

„ФІНАНСОВИЙ ДОРАДНИК" ПОЛЬЩІ.

Польське міністерство закордонних справ одержало неподавно вістку, що „фінансовий дорадник" Польщі Янг приїде до Варви 7. жовтня і пробуде там около два місяці.

ПОЖЕЖІ В ГАЛИЧИНІ.

Нічю 31. мин. місяця згорів на поли фільварку Дуби коло Любичі Королівської стіжок сіна на шкоду Мартина Горовіца. У фільварку Потік власности Лейби Райха згорів стіжок сіна вартости 35 мілионів.

470 МІЛІОНІВ БУШЛІВ ПШЕНИЦІ.

Дominальне статистичне бюро оповістило 12 вересня, що на основі звітів з ріжних сторін Канади сеґорічний видаток пшениці буде 470 мілионів бушлів. Обчислення представляється так:

Пшениця	470,380,000
Овес	535,124,000
Ячмінь	801,048,000

Як доказують числа, се є найобильнійші жнива в історії Канади. Видаток пшениці в 149,122,000 бушлів, себто два рази більше, чим попереднього року.

Після провінцій видаток обчисляють як слідує:

Манітоба — пшениця 38,636,000; овес 69,771,000; ячмінь 30,30,351; жито 5,918,000; лен 1,465,000.

Саскачеван пшениця 259,017,000; овес 197,000; ячмінь 20,013,000; жито 11,875,000; лен 5,239,000.

Альберта — пшениця 149,122,000; овес 87,697,000; ячмінь 12,081,000; жито 7,918,000; лен 128,000.

НАЙБІЛЬШІ БОГАЧІ В РОСІЇ

Найбільші богачі в Росії є тепер большевицькі міністри: Троцький, Зіновєв, Раковський, Красин і инші. Вони зробилися справжніми мілїонерами. Одначе не [illegible] ними своїми мілїярдами [illegible] їми убогими горожанами-комуністами, як передше говорили, що все повинно бути спільне. Свої гроші понайбільше держать по заграничних світових банках.

НА СИБІР.

З розпорядження комісарияту внутрішних справ з 25. серпня адміністрація тюрем Москви, Петербурга, Ярославля, Володимира розпочала висилати на заслання в малозаселені райони північної Сибіри політичних вязнів, які засуджені були на малі терміни і відбули вже половину кари. В тюрмах залишають тих, які не відбули ще третини кари, і особливо важних контр-революціонерів. З усіх, яких одправляють на заслання, беруть підписку, що вони будуть на місці заслання жити на власні кошти. Ці заходи викликані великими зверхвитрами кредитів, відпущених на тюрми.

ПОЖЕЖА В УҐЕРЦЯХ.

В селі Уґерцях, ліського повіту, згоріло 12 загород. Причиною пожежі — необережне обходження з огнем.

ДРУКАРНЯ

УКР. НАР. СОЮЗА „СВОБОДА"

ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ НА ДРУКОВАННЕ ЦЕТЕЛЬ, РОЗКИДОК, АФІШ, ЧЛЕНСЬКИХ КНИЖОЧОК, СТАТУТІВ, КНИЖОК, КОНЦЕРТ і ЛИСТОВИХ НАПЕРЕ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦЬ, ЧАСОПИСІВ І ВСІХ ИНШИХ РІЧИН, ЩО ВХОДЯТЬ В СКЛАД ДРУКАРСЬКИХ РОБІТ.

РОБОТИ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

ПРОСИТЬСЯ ВСІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗА УДАВАТИСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ЗАМОВЛЕННЯМИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ НА АДРЕСИ:

„SVOBODA"
81 Grand St., Jersey City, N. J.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПРОГОЛОСИЛО ЗДАЧУ ФРАНЦУСЬКИМ ОКУПАНТАМ В РУРЩИНІ

БЕРЛІН, 26. вересня. — Німецький канцлер др. Ґустав Штреземан заявив нині представникам преси, що покинене Німеччиною боротьби в Рурщині є повною здачею перед французькими окупантами.

Одначе ся заява не була призначена для німецької публики, а радше для заграниці.

Для німецької публики Штреземан поручив пресі подати, що німецька влада не має вже фондів на дальше продовжене боротьби при помочі „пасивної резистенції" (бездільности робітників та урядовців підчас годин праці). Він заявив, що один лише останній тиждень „пасивної резистенції в Рурщині коштував касу Німеччини 3½ тріліона марок, а новий тиждень коштував би був двічі стільки.

Він видав також відозву до населення Рурщини, в якій відкликає накази і постанови про опір французький окупаційній владі, які був видав його попередник Куно. Він теж взиває населення Рурщини, щоби вернулось до правильної праці.

Одначе сеї заяви німецька публика в Рурщині не приняла спокійно, але з великим невдоволенням. Навіть найбільше консервативні елементи голосно висловлюють своє невдоволенне із здачі німецького правительства французьким окупантам. Боятьcя, що може прийти до поважних бунтів проти окупантів.

ЖЕНЩИНА ГОЛОВОЮ РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 26. вересня. — Головою Загальної Ради конґресу робітничих юній в Анґлії вибрано на слідуючий рік панну Маргарету Г. Вонфілд.

Се перша женщина, що здобула се найважнійше становище в юнійному русі у Великій Британії.

АЛІЯНТИ КАЖУТЬ ҐРЕЦІЇ ЗАПЛАТИТИ ІТАЛІЇ 50 МІЛІОНІВ ЛІР

[illegible], 26. вересня. — Славетна алянтська „конференція [illegible] ухвалила нині, що Греція має заплатити Італії 50,000,000 лів ($2,300,000) за убите членів алянтської місії в Янїні.

Се, каже конференція, рішила вона тому, що Греція не перевела строгого слідства для вистеження виновників убийства в Янїні.

НІМЕЧЧИНА ВЖЕ НЕДРУКУЄ ПОЧТОВИХ МАРОК

БЕРЛІН, 24. вересня. — Німецьке правительство понехало друкованнє й уживанне почтових марок (стемпсів). Воно повідомило почтовий уряд, що не оплатиться друкувати почтових значків, бо друкованнє більше коштує від їх ціни.

Тепер на листах, які виходять з Німеччини, має бути тільки написана ціна заплаченої почтової марки і печатка.

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ПРОСЯТЬ МОСКВУ О ПОМІЧ

МОСКВА, 24. вересня. — Сюди приїхали провідники німецьких комуністів Гайнрік Брандлер і Талмаєр.

Вони тутки відійшли з большевицькими комісарами, яким представляли, що тепер настав слушний час на комуністичну революцію в Німеччині, та що вони готові її перевести.

Вони заявили, що проти них стане 500,000 зоружених Німців, та, що у випадку революції на Німеччину нападе військовою силою Франція, Чехо-Словаччина і Польща. Тоді Німеччина, кажуть вони, буде відтята від світа і може бути вигороджена. Длятого, заявляють лідери німецьких комуністів, хотяй викликати революцію в Німеччині їм легко, так не легко їм в сій революції видержати.

Отому вони просять помочі у московських большевиків, яка, як вони вірять, може їм дати змогу видержати в революції.

Большевицькі лідери не дуже запалюються до сих плянів своїх німецьких товаришів, бо бояться нової війни, в якої успіх для себе не вірять.

В ПЕРСІЇ БУЛО ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ

СІМЛА, Британська Індія, 24. вересня. — Вчера вночі було сильне землетрясенне в Кермані, у Персії. Землетрясенне знищило богато будинків, але страт в людях не було.

Перше трясенне тривало дві мінути. Опісля слідували дальші трясення, які тривали 90 мінут. Нині рано були ще легкі потрясення, які було чути і в кількох других містах.

ТЕҐЕРАН, столиця Персії, 24. вересня. — Вчера навістило землетрясенне околицю Буйнурд в Персії, яке ще дається чути нині.

Воно знищило кілька сіл і спричинило смерть 123 осіб. Ранених є 106.

З. Шірван повідомляють, що й там землетрясенне нарбило шкоди.

АМЕРИКАНЦІ ВИКРИЛИ В МОНҐОЛІЇ ЯЙЦЯ ДІНОЗАВРІВ СПЕРЕД 10 МІЛІОНІВ ЛІТ

ПЕКІНҐ, столиця Китаю, 25. вересня. — Третя азійська експедиція Американського Музею Природописної Історії пробувала 5 місяців на довинах Монґолії.

Вони викрили там скамеліі яйця діноозаврів, доісторичних плазунських потвор, які жили перед 10 мілионами літ в Азії й Америці, котрі тоді ще були получені сушею.

Експедиція викопала 25 яєць, на 5 до 6 інчів довгих, які везе до Америки яко великий здобуток для музею.

Крім того вони зібрали 72 черепи і 12 повних скелетів діноозаврів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ГРОШІ Й РОБОТА.

Асекураційні підприємства ростуть передовсім через аґітацію своїх аґентів. Аґенти побирають величезні суми в кождій асекураційній компанії, а ці кошти очевидно йдуть з кишені тих, що в таких підприємствах асекуруються.

Запомогові організації моглиб оперти свою організацію теж на роботі своїх аґентів, платити їм комісиє або високі надгороди за зорганізоване кождого нового члена, та скидати кошти такого організовання на плечі членів.

Звичайно запомогові організації держаться другої системи, иншої організаційної політики: вони опираються на розумінне самих членів, що сила організації, чисельна й матеріяльна, лежить в інтересі кождого з них, і тому покладаються, що самі члени в власнім інтересі будуть приєднувати нових членів до своєї організації. Значить, асекураційні підприємства організують членів до себе коштом гроший членів, а запомогові організації організують членів коштом праці своїх членів.

Нема сумніву, що другий спосіб кращий. Він признає членам добре розуміннє справи організації та дає їм нагоду показати ділом се розуміннє. Він дає їм нагоду показати свій організаційний хист, проявити свою енерґію.

Всі великі запомогові організації великі якраз тому, що їх члени проявили сього хисту спору порцію. Коли читаємо, що та або ся запомогова організація має стільки-а-стільки десяток тисяч членів, то рівночасно читаємо межи стрічками, що члени сеї організації є свідомі члени, люди, які знають вагу організації та проявляють своє розуміннє енерґічною працею на користь сеї організації.

Члени Українського Народного Союза належать до таких. Велике число сих членів вказує на те, що вони добре розуміють вагу організації та що вони хочуть показати своє розуміннє роботою для добра організації. Та признаючи сї заслуги, ми не повинні дурити себе, що ми вже зробили все, що лежить в нашій силі. Український Народний Союз великий, сильний, богатий, але не такий великий, сильний, богатий, як він бувби, якби кождий член Українського Народного Союза вважав себе робітником організації, який повинен давати свою працю для організовання нових членів для добра своєї організації так само свідомо, як асекурований в асекураційнім підприємстві дає свої гроші на набиранне нових людий до підприємства.

Український Народний Союз дає своїм членам знаменну нагоду показати, на стільки в них свідомости організації та стільки вони хочуть та можуть зробити для себе самих через роботу для організації.

НОВІ ІМІҐРАЦІЙНІ ПРОЕКТИ.

В міру того, як наближається час скликання нової сесії конґресу, множаться іміґраційні проекти. Ось нині приходить знова вістка про такий проект, вироблений людиною, дуже впливовою в тій справі, бо головою іміґраційного комітету в палаті послів, конґресменом Джансоном.

Суть нового проекту лежить передусім в тому, що обмеженнє іміґрації задержується на далі, ба навіть його ще більше заостриться. На місце 3 процентів іміґрантів з 1910. року мається пускати на будуче по 2 проценти іміґрантів з 1890. року. Наслідком такої новини не лишень обнизиться загальне число іміґрантів, але й ще більше обнизиться число іміґрантів з південних та східних країв Европи, так що в порівнанню з теперішною іміґрацією буде приходити більше іміґрантів зі західних та північних країв Европи. З усіх країв найбільше потерплять Росія та край, що до Росії колись належали.

Инча постанова проектованого закона малаби на цїли запобігти тим всяким шиканам, яких жертвою падали іміґранти за час квотового іміґраційного закона. Ось так іміґрант, перейшовши ріжні іспити в американських конзулятах за границею краю, мавби дістати право приїхати до Злучених Держав колинебудь протягом шістьох місяців опісля. В тій самій цїли проектується теж поставити на кождім американськім перевозовім кораблі американського іміґраційного урядника, котрий мавби за обовязок іспитувати іміґрантів на кораблі, зменчуючи сим способом натовп на іміґраційних коморах в Злучених Державах.

Проекти хотілиби також завести якусь правну охорону для так званих декляpантів, себто тих, що мають перші горожанські папери. Досі американський уряд не давав їм ніякої правної охорони поза границями краю, бо вони ще не були горожанами, а давний їх рідний край не давав їм такої охорони тому, бо вони заявили вже охоту зректися горожанства свого краю. Тепер американський уряд мавби видавати певного рода пашпорти таким декляpантам на случай подорожи поза Злучені Держави.

Зібравши разом постанови сих проектів, не найдемо тут богато нового. Політику зменчення іміґрації переводиться консеквентно (послідовно) далі. Зі сим можна не годитися, але ледво чи можна на се що зробити, бо за сею політикою стоїть відай американська публична опінія. Другі постанови мають на цїли облекшити клопоти іміґрантів, і ті точки заслугують на одобреннє.

НА ДВА ФРОНТИ.

Українці нормальні й ненормальні. — Офензива зправа і зліва. — Проти лівого фронту. — „Нова Громада". — Семен Вітик у ролі чортового адвоката.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

I.

Що відріжнює нормального Українця від ненормального?

Перший на запитанню: „якої ти партії?" відповідає коротко: — Партії України. Або: партії української. Або: української національної.

Більше-менше як у давній Запорізькій Січі, як її описав Гоголь. „Новоприбувший приходив тільки до кошового, який звичайно казав: „Здоров! Що у Христа віруєш" — „Вірую!" відповідав прибувший. — „І в Трійцю Святу віруєш?" — „Вірую!" — і „І в церкву ходиш?" — „Хожу!" — „А ну, перехрестись!" Прибувший хрестився. „Ну, гаразд! — казав кошовий: — Ходи-ж до якого сам знаєш куріня". І тим кінчалась ціла церемонія.

Не так просто стоїть справа з Українцями ненормальними. Спитаєте його: „Що, в Україну віруєш?" — а він на те відкаже: „Вірую, але лише постільки, поскільки"... „А до якої партії належиш?" — „До найкращої партії в світі, яка має на своїм прапорі і те, і друге, і десяте"... І наговорить вам такого, що на воловій шкірі торо не спишеш. Однак, як дійде до України, то обовязково скаже: „Коли буде Україна така, як то сказано в моїй партійній програмі — то добре, а як ні — то не треба мені ніякої України".

Отож Українцям першого гатунку, Українцям нормальним, останніми часами приходиться на два фронти відбиватися від Українців ненормальних. Ще досі якось було лекше, бо „ненормальна" офензива провадилась лише з одного боку — лівого. Та нині розпочалась офензива проти нормальних Українців ще і з другого боку — правого. Боротьба чим раз стає все трудніща, відбиватися доводиться все частіще. А ненормальні Українці, користаючи з того, що й часи тепер ненормальні, і „помраченіе умов" настало майже загальне, насідають усе з більшою нахабністю, й каламутна хвиля їх суєслівія грозить заляти все чисте й святе, що лишилось українському народови по останнім політичнім розгромі.

* *

Ненормальні Українці з лівого табору дістали в останнім часі значне підкріпленнє. „Нашого полку прибуло!" — тішаться нині всякі там „Ежедневні", „Робітничі", „Землі і Волі", „Нові Культури" та „Наші Правди". І як тут не тішитись, коли на еміґрації нарешті народився давно очікуваний „повжнький" журнал радянсько-українського напрямку! Що не кажіть, а все газета — газетою, а журнал — журналом. У газеті всього не скажеш, широко не розпишешся, та й сліду привкого газета не лишає: вона, як метелик, живе лише один день. Зате журнал і враженнє робить солідне, і слід лишає довгий, і пустословити можна в нім до безконечности. Велика се річ!

Читач вже певно догадується, що ми говоримо про віденську „Нову Громаду". Так, про цей „суспільно-політичний журнал під редакцією Семена Вітика" тут мовиться мова. Вийшло цього журналу вже дві книжки, й хоч кажуть лихі язики, що на цьому справа й стане, бо „нема більше рублів — нема й карбованців", та то ще побачимо. А для початку справи цілком вистачить і того, що надруковано в цих перших книжках.

Назовні журнал презентується дуже гарно, навіть **занадто** гарно, як на наші сумні еміґраційні обставини. Тверда (натурально: червона) обкладинка, якої не мають і німецькі журнали, не кажучи вже про українські; люксусовий папір, що на нім хоч образи друкуй; дуже читкий, елеґантський друк... І тільки подумати, що така рокшна квітка виросла на зруйнованім і знищенім віденськім ґрунті, де більшість наших еміґрантів не те що на такі розкоші, але на хліб і черевики коштів не мають! Та й сам „редактор" Семен Вітик, пригадується, ще зовсім недавно ходив по знайомих і „позичав" по 10 тисяч корон на обід, і коли який добряга хотів дати йому зразу 20 тисяч (щоб не приходив у друге), то нинішний редактор люксусового журналу не брав, бо казав, що не зможе віддати.

Звідки-ж то тепер така благодать взялася?

Ця загадка розгадується сама собою, як тільки розгорнути першу книжку „Нової Громади" та поглянути на вступну статтю самого несподіваного редактора Семена Вітика: „У-країна і світові події". Ще яснійше розкривається секрет цеї „нечаяної радости", коли переглянути зміст третьої книжки харківського „Червоного Шляху" (Винниченко влучно його називає „Чекистським Шляхом"). Тут між статтями радянсько-українських достойників Скрипника й Кулика знаходимо й статтю нашого „товариша" Вітика: „Східна Галичина і східні кордони Польщі"...

Ех, Семене, Семене!...

* *

Власне, по сконстатованню факту цього подвійного співробітництва головного редактора „Нової Громади" в своїм власнім люксусовім журналі і в офіціозі московських окупантів України, не варто було-б придивлятись близче до змісту нової віденської „цвітки польової". Вже наперед можна знати, яке казанне з цього амвону буде проказуватись, бо, мовляли, „на чиїм возі сидиш, того й пісню співай", а ще краще сказано про це у Вічній Книзі:

„І знає віл ясля господаря свого"...

Коли віл, нерозумна скотина, потрафить знайти ясла господаря свого, то вже такий „Homo sapiens", як Семен Вітик, напевне не заблудиться по дорозі до тих ясел. Особливо, коли в них лежать такі „аргументи", на які можна видавати люксусові журнали й коло тої справи мати свій „кусничок хліба з маслом"...

Але з цікавости ми всетаки придивимось близче до того, що неше наш давній знайомий. Та й справедливість вимагає, щоб перше вислухати, а потім судити. „Перше вислухай, а потім судити. „Перше вислухати, а потім набий!" — мовляв якийсь грецький фільозоф.

* *

„Виходячи з кращих традицій поступової і революційної української думки провідників визвольного руху, які звязували визволення українського народу з ідеєю визволення робітничої кляси по цілім світі і творення української державности уявляли в союзі з усіми вільними трудовими народами цілого світу, — **вбачаємо здійснення цих ідеалів і вікових стремлінь українського народу в створенню Радянської України, яка виникла в результаті перемоги трудового народу України,** як вислід ходу побідної революції в союзі з иншими народами бувшої Росії під організуючим проводом робітничої кляси"...

Уф!... Аж засапався я, переписуючи цю високопарну нісенітницю. А що натерпиться бідний читач, заки прокоптне цю порцію битого шкла! І в такім нагороїженім стилі колишній вічевий промовець розводиться аж на 16 сторінках, силкуючись довести, що

„... принціпи існуючої на Україні влади в основі погоджуються з стремліннями трудового українського люду, а добра воля(!) керовників цеї влади й робітничої кляси направлена до всебічного розвитку господарського й культурного житя України, і тому (слухайте! слухайте!) обовязком щирих синів України є всіми засобами допомагати керуючій владі у здійсненню її всаадничих завдань"...

Себто, допомагати большевикам у нищенню України? Це ви хочете сказати, пане Семене? Ні, не йметься віри, щоб ви так думали! Бо, хоч ви й повія, але повія на свій лад чесна: не продалися-ж ви Ляхам, хоч ті радо вас купили-б, а продалися червоній Москві...

Що-ж означають ці заплутані акафисти совітській владі на Україні? Сама їх заплутаність і нагороїженість показує, що й пан Семен почуває себе ніяково в ролі большевицького Симеона-богопримця. Бувший соціяліст, бувший оборонець робучого люду в Галичині, бувший голова Трудового конґресу, — і йому виступати в ролі чортового адвоката, в ролі оборонця катів і розпинателів України? Тому він і белькоче такою малопонятною мовою, тому в його і „язик прльне к гортані".

Хто боронить чисте, праве діло, той говорить виразно, ясно й зрозуміло. Ось послухайте, як говорять такі люде:

„Ми думали приспішити волю селянам, та, мабудь, чи не в гіршу кормигу їх запрягли. Хотіли особонити рідну сторону від напасників, а розподилили таких драпіж, що аж землі важко під ними. Скоро розпочалось кріваве діло наше, зараз я постеріг, що нема в йому божої правди. **Не такій орді Україну ратувати. Коли-б хто від неї самої слобонив Україну"** (П. Куліш: „Мартин Так")...

Так говорять люде, що стоять за праве діло. Так говорив колись і Семен Вітик, як ще стояв обома ногами на українськім національнім ґрунті, а не брався боронити явно пропаще й гниле діло. Але був Семен Вітик — і не стало його. На його місце прийшов большевицький Симеон богопримець. З новим образом прийшла й нова мова — плязуюча, нещира, нагороїжена, туманна, сама така, якої треба, щоб боронити справу, в яку й сам не вірив.

Радянин.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Яків Лемчик, Джерзи Сити, Н. Дж. — Наша редакція одержала для Вас листи від Українського Педаґоґічного Товариства у Львові і його філії в Перемишлі. Подайте адресу, то Вам перешлемо.

ПРИГАДКА.

(Відділам У. Н. Союза).

З головної канцелярії У. Н. Союза вислано недавно до всіх 340 відділів У. Н. Союза КВЕСТІОНАР (листу запитів) з тим, щоби всі відділи сповнили сей свій обовязок совісно і виповнили квестіонар; значить—подали ТОЧНІ І ПРАВДИВІ ВІДПОВІДИ НА ВСІ ПИТАННЯ і відтак негайно ВІДІСЛАЛИ сей квестіонар знову до головної канцелярії У. Н. Союза.

В останніх днях вже наспіли деякі відповіди; значить, ДЕЯКІ ВІДДІЛИ ВЖЕ ПРИСЛАЛИ ВИПОВНЕНІ КВЕСТІОНАРІ. Декотрі з них добре і докладно виповнені, а деякі недокладно.

Ми тут хочемо звернути увагу на дві річи:

Перше, — щоби БЕЗУМОВНО УСІ ВІДДІЛИ прислали відповіди.

Друге, — щоби БЕЗУМОВНО ВСІ ВІДПОВІДИ БУЛИ ДУЖЕ ТОЧНІ І ПРАВДИВІ.

На основі сих звітів буде друковане повне зіставленнє відомостий З УСІХ ВІДДІЛІВ у „Свободі", а відтак буде зіставлена статистика усіх українських громад на основі тих самих звітів.

Отже кождій українській громаді, а також КОЖДОМУ ВІДДІЛОВИ У. Н. СОЮЗА залежить на тому, щоб і зіставленне у „Свободі" і відтак окрема загальна статистика випала правдиво, справедливо і докладно.

Треба тямити, що се буде ПЕРША ТАКА ДОКЛАДНА УКРАЇНСЬКА СТАТИСТИКА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ. Тому не треба жалувати трошки труду, аби звідусіль звіти були добрі. Нехай жадна громада, ані жаден відділ не занедбає сього діла, бо відтак його прогалина в загальному зіставленню і статистиці буде видна перед лицем усього загалу.

Треба тямити, аби були відповіди на всі питання, а по змозі прислати також пикчери церков, шкіл, Народних Домів, товариств, хорів і т. д.

Добре є квестіонар відчитати (поволі кожде питанне) на мітинґу відділу і вписувати відповідь по згоді і провіреню відповіди всіми присутніми членами відділу.

Відділи, які тепер прислали відповіди недокладні, повинні ради свого добра і загального зажадати звороту квестіонара і виповнити його вдруге як слід.

Не занедбуймо сеї справи, а вона буде важним добутком для американських Українців.

ПРИЗНАННЄ ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНУ ПРАЦЮ

IV.

Бр. св. Івана Хрестителя в Вілмінґтон, Дел., від. 247. У. Н. С. То є відділ старший з перед реформи і весь час істнованя кромі інших добрих прикмет, відзначаєся еще й найсправнійшими урядниками-діловодцями. Рекорди того відділу аж мило переглядати. До відзначаючихся діячів того відділу зачисляєсь Михайло Біян, Панько Бавуляк і другі. Тепер активними керманичами відділу є Ілько Борис, предсідатель; Григорій Косовий, касієр і Тимон Колодій, секретар-організатор. З кінцем червня 1923 р. цей відділ мав 130 повнолітних членів і 84 дітей — разом всіх обезпечених в У. Н. Союзі 214, в тім 24 нових членів зорганізованих в перших 6 місяцях ц. р. що тут саме з найбільшим признаннем підноситься.

ТИМОН КОЛОДІЙ,
Секретар від. 247 У. Н. С.
род. Сороки, Скалат, Галичина.
Членом У. Н. С. від 21. червня 1911 р.

V.

Братство св. Николая в Амбрідж, Па., відділ 276 У. Н. С. Старий відділ з перед реформи. З кінцем червня 1923 р. мав 170 повнолітних членів і 140 дітей — разом 310. Діловодство у відділі з так поважним числом членів, це вже немала задача для відділових урядників. В рекордах того відділу замітно велику справність так бувших як і теперішних урядників. Це є факт гідний відзначення так як саме від справности урядників в першій мірі залежить розвій і поступ цілого відділу. Цей відділ, в перших шістьох місяцях ц. р. придбав 22 нових членів. Від кількох літ відділовий уряд майже не зміняєся а тепер в склад уряду входять: Сенько Прокопович, предсідатель; Теодор Черепа, касієр і Михайло Фук, секретар-організатор, котрого фатаґрафію міститься в признанню його організаторської праці.

МИХАЙЛО ФУК
Секретар від. 276. У. Н. С.
род. Скородне, Лісько, Галичина.
Членом У. Н. С. від 26. мая 1910 р.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ОРГАНІЗУЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

В нинішнім числі часописи читателі найдуть оголошенє патентових адвокатів А. М. Wilson, Inc., які протягом своєї довголітної практики узискали велике число патентів для винахідників Українців.

Умислова творчість українських винахідників повинна найти заслужене узнане і похвалу і українські винахідники повинні одержати заслужену заохоту задля своїх змагань збогатити знане світа.

Колиб хто з наших читателів інтересувався узисканем патентів на свої винаходи, то повинен писати до А. М. Wilson, Inc., Victor Bldg., Washington, D. C. по українську ілюстровану книжку з інформаціями в патентових справах, котру одержить даром.

Довга услуга фірми А. М. Wilson, Inc., для українських винахідників вповні переконує нас, що фірма заслугує на довіре. При тій нагоді додамо, що винахідники повинні бути обережні в виборі патентових адвокатів. Повинно виберати лиш патентових адвокатів які суть реґістровані і то лиш таких які оказалися бути вправні в заступуваню винахідників перед Патентовим Урядом.

Не від річи буде додати, що одним з членів фірми А. М. Wilson, Inc., є український адвокат Б. Пелехович.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Американська Заучена Корпорація в Ню Йорку, котра відписала з совітським урядом умову, беручи на себе зобовязанне вести з Росією не менше $2.000.000 річного інтересу, виконує сю умову, як доходить вісти з Москви, які вказують що за один місяць лишень зроблено бізнесу понад міліон долярів? В сій сумі між иншим зиходиться контракт на $250.000 за тайпрайтери. Всі виплати провадяться в американських долярах. Чи Ви знаєте, що звичайні цигаретки мають в собі звичайний тютюн, однак Гелмар турецькі цигаретки мають в собі 100% чисто турецький тютюн?

ОПЛАТИТЬСЯ ЩАДИТИ ПРЕМІОВІ ЗНАЧКИ

Загального знаного Молочанного витвору

задля

ЦІННИХ ПРЕМІЙ

ДАРОМ

Надзвичайна нагода.

Беручи на увагу що богато жінок не знають еще про добродійства з закупна молочних витворів Borden's Co., ми на ограничений час даємо нагоду до спеціяльної оферти. Прошу виповнити купон поміщений в низу оголошеня і сейчас вислати почтою а ми доставимо Вам ілюстровану лісту дарунків і спеціяльну карту премій вартости десять даремних купонів.

Понище подаємо складниці премій де вимінюється премійна карта враз з усіми або частиною премійових значків. Покупець має виказатись що найменче 40 квітами, щоби набути право до премійної карти.

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street, near Duane Street
434 West 42nd Street near Ninth Avenue
1427 Third Avenue near 80th Street
61 East 125th Street near Madison Avenue
578 Courthandt Avenue near 150th Street, Bronx

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue near 4th Avenue
2 Sumner Avenue near Broadway

LONG ISLAND CITY, N. Y.
44 Jackson Avenue near 4th Street

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street near Newark Avenue
584 Summit Avenue near Newark Avenue

NEWARK, N. J.
23 Warren Street near Washington Street

ELIZABETH, N. J.
1115 Elizabeth Avenue near Broad Street

PATERSON, N. J.
325 Main Street near Oliver Street

PASSAIC, N. J.
87 State Street near Washington Place

BAYONNE, N. J.
325 Broadway near 15th Street

PERTH AMBOY, N. J.
289 McClellan Street near Smith Street

Хто живе далеко від міста де улоковані наші складниці премій, може вислати квіти і спеціяльну карту премій почтою до Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson Street, New York City, і зазначити рівночасно число жаданої премії з ілюстрованої премійної листи а ми пришлемо Вам дарунки без додаткових оплат.

Ваш гросерник має звичайно з виказаних в оголошенню гатунків молока два роди молочного витвору Бордена. Не забувайте домагатись одного з них ради вартісних премій.

КУПОН

Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson Street, New York

Прошу прислати мені Премійову Карту як оголошено.

ІМЯ .....

АДРЕСА ..... Ukrainian

„СОБОРНІСТЬ" ПАНА ПЕТЛЮРИ

(Надіслана стаття)

Великий підем народний на Великій Україні зимою 1918. р. останеться на все в намяти тих, що брали в тодішніх подіях безпосередну чи посередну участь та були свідками того одушевлення і завзяття, з яким наш нарід забрався був ліквідувати своїх дійсних і не дійсних ворогів.

Кождому з нас звісна історія тих випадків, що видвигнули були на перше місце недавного секретаря для військових справ С. Петлюру. Зайва річ розводитись тепер над сим, яку рішаючу роль відіграли Галичани-Січовики на Україні 1918. р. і пізнійше. Здавалось, що одушевлення серед народу по обох боках Збруча не мало границь, яке підносило переслідуваного гетьманським урядом Петлюру на педестал національного героя.

Яко такого витала й Галицька Україна весною 1919. р. підчас його подорожі по західній части української землі — вже після достопамятного торжества злуки усіх земель. Витав його й тодішній осідок III. корпусу Галицької Армії великим принятєм, на котрім головний отаман і голова Директорії в одній особі підчеркнув у своїй промові незабутні заслуги Галичини в національнім подвигненню цілого українського народу.

Однак політичні події під кінець 1919 р. виявили усю наготу психольогії сього „першого" патріота.

Після довершеного у Варшаві запродання стались п. Петлюрі Галичани таки прямо невигідними. Низше наведений обіжник доказує, аж надто наглядно лукавість автора варшавської угоди (Правопись оригінальна).

У. Н. Р.
Голова Директорії
та
Головний Отаман Військ

16. грудня 1919
№ 734

До всіх Послів та Голів місій.

З огляду на зайшовші за останній час зміни в політичних настроях і в політичній орієнтації населення, військових груп та політичних проводирів Східної Галичини, пропоную Всім Послам та Головам Місій Української Народньої Республіки за кордоном провірити особистий склад, доручених їм Державних Установ, і вияснити наскільки співробітники Галичане льояльно відносяться до Уряду і попирають його політичні заходи, а також твердо стоять на платформі самостійної, соборної України.

Разом з тим надаю право всім Послам та Головам Місій негайно звільняти, без порозуміння з Міністерством Закордонних Справ, всіх співробітників які не відповідають вищезазначеним вимогам, при чому співробітники Галичане можуть лишитися в складі Посольства та Місій лише за особистою відповідальностю в кожнім даним випадку відповідного Посла чи Голови Місії.

Наказ цей виконати негайно по одержанню.

Голова Директорії та Головний Отаман Військ Української Народньої Республіки
Петлюра в. р.

Міністер Закордонних Справ
Андрій Лівицький в. р.

І місії примінялись льояльно до сього обіжника, а варшавська вийшла навіть поза рамки його і донесла на Галичан польській владі, називаючи їх большевиками, котрі після такої рекомендації удостоїлись особлившої „опіки" з боку варшавського уряду.

Крім того один з головних подвижників петлюрівської орієнтації, соціял-демократ, Єремів, зробив навіть високо науковий дослід, що, мовляв, Галичани — не Українці, а Бог знає що таке.

А. Микитяк.

Ровно, Н. Р., 26. вересня, 1922.

ЯК БУДУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ?

(З Львівського „Діла")

В деяких місцевостях справа нашого приватного шкільництва не посувається наперед огляду на недостачу приміщення.

Кошти будови школи тепер готовокружні. Всежтаки при добрій волі й енергії і це можливо.

Добрий примір цього дали Кружок УПТ. ім. Кн. Льва у Львові на Личакові та Кружок ім. Шашкевича в Станиславові.

Кружок УПТ. в Станиславові будує власний дім. З нагоди посвячення угольного каменя зложила Станиславівщина кількадесять міліонів. Жертви пливуть дальше і будинок росте.

На днях Кружок УПТ. ім Кн. Льва на Лучакові передає до уживку шкільний будинок. Треба з признанєм зазначити, що до цього успіху прийшли ми колективно жертвенности, в якій взяли участь наші організації і поодинокі жертволюбні громадяни без огляду на суспільні чи політичні ріжниці.

Українське агрономічно-технічне Т-во „Праця" подарувало 400 квадр. сяжнів грунту при ул. Крупярській ч. 15. Минтроповий Ординаріят побільшив цю площу о 120 кв. сяжнів з 3 знищеними будинками.

Заходами Кружка УПТ. ім. Кн. Льва та жертвенности поодиноких осіб, організацій та Головної Управи УПТ, відреставровано вже один дім, який має три гарні просторі салі, а одночасно будову другого дому, щоби приготовити дальші потрібні убікації.

Споміж численних жертводавців слід з признанєм і подякою зазначити слідуючі більші дари: Передівсім голова Кружка ім. Кн. Льва подарував 6 міліонів мп. на дахівку а крім того 4 бочки цементу. Д-р Маріян Паньчишин 5 і пів м3 дощок. Делькевич, інжинір-будівничий 2 м3 дощок. Фабрика Левинського кафлі на 2 печі, 2 бочки цементу і плиткі штучного каміння до виложення 12 м2 сіний. Роман Зубик і Григорій Матусів по 1 міл. мп., Олександер Онисько книжки вартости кількох міліонів. Анін Черницький 1 міл. мп. і 320 чеських кор., фабрика „Титан" 6 вікон з футринами, Треторіюс частину окуття до вікон і замки. Т-во „Відбудова" 3 анкри і 3 братрури. Степан Галан кошти покриття даху другого будинку і 3,750 мп на цеглу і вапно. Будову веде майже безплатно інжинір Евген Нагірний, а цілу будівляну акцію ведеться при близшій діяльній співучасти Олександра Онська Степана Галана і о. сов. Евгена Дутковича.

В неділю, дня 9. вересня с. р. після Служби Божої в церкві св. Петра і Павла посвячено шкільний будинок (на Личакові при ул. Крупярській ч. 15).

СМЕРТНІ ПРИСУДИ В ПОЛТАВІ.

Виїздна сесія полтавського губерніяльного суду слухала справу мирогородської антисоветської організації. Двох її активних учасників, Петренко і Сомов, які заховали своє минуле і вступили до комуністичної партії, засуджено на смерть 16 чоловік присуджено на тюрми від 3 до 10 літ з конфіскацією маєтку.

СІМ МІСЯЧНИЙ ЗВІТ

діяльности Комітету Залужан для відбудови читальні Просвіти в с. Залуже.

Цей Комітет Залужан завязався в Нюарку дня 1. січня, котрий старався безпроволочно стягнути односельчан з села Залуже в цїли зібрання матеріяльної помочи для будови нової читальні в Залужу. До дня 1. вересня 1923 зложили добровільні жертви слідуючі добродії:

М. Костра, В. Біловус, М. Пяйкуш, М. Наконечний, В. Костра, Ф. Леськів, Я. Воробець, Ю. Воробець і Д. Кушнір по $5.00; І. Дзера $4.00; С. Дзера $1.00; Збірка з хрестин в В. Костри $3.75; З коляди в Нюарку $14.00; З коляди в Джемейка $8.00; З коляди з Плейнфілд $17.50; З коляди в Стейнелтон $2.00; З коляди в Вестон $2.00; З балю $26.13; Надвишка $1.25. — Разом $124.63. Розхід $4.50. Стан каси $120.13.

Дня 21. серпня вислано до читальня руки Ст. Дзери $100.00. Оплата $3.50. Остає в касі чистого приходу $16.63.

Кличемо поважаних Залужан до дальших жертв та просимо не отягтися з ласкавими датками.

Жертви слати на адресу М. Костра, 245 Court Street, Newark, N. J.

ЗА КОМІТЕТ ЗАЛУЖАН:
В. Біловус, предс.; М. Костра, секр.;
М. Наконечний, кас.

ПОЗІР НЮ АРСЬКІ І ДООКОЛИЧНІ ЖІНКИ І ДІВЧАТА!

Заходом Українського Жіночого Запомогового Товариства в Нюарку відбудеся

ЖІНОЧЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-го ВЕРЕСНЯ, 1923. Р.
о год. 3-тій попол.
В РОБІТНИЧІЙ ГАЛІ при Beacon Street, NEWARK, N. J.

На вічу реферувати-муть Др. Л. Цегельський і Д. І. Базяк.

Дорогі Громадянки! Літний час минув, пора нам взятись до діла, не будьмо тягарем нашої суспільности, покиньмо наші рабські звичаї, — зєднаймо наші думки, покажмо собі взаїмно руки і приходьмо на віче до спільними силами поможемо хоть в части нашій бідній Вітчині!

26-27 Комітет У. Ж. З. Т. в Нюарку.

HELMAR

НАЙЛУЧШЕ З НАЙЛУЧШОГО

Турецький Тютюн є найлучший і найславнійший тютюн в світі на цигаретки.

З найлучшого 100% чистого Турецького тютюну роблять Турецькі Цигаретки Гелмар, що є найлучшими цигаретками в Америці.

Щоб любуватись найлучшими, вам треба курити Турецькі Цигаретки Гелмар.

20 Гелмарів коштує трохи більше як 20 звичайних цигарет, але з кождим Гелмаром ви дістаєте кілька разів більше приємности.

ЗАПАМЯТАЙТЕ ПУДЕЛКО І НАЗВУ

Anargyros — Витворці найлучшого рода турецьких і египетських цигарет у світі.

BOXES of 10 or 20

S. S. LEVIATHAN

Найскорійший - Найбільший - Найгарнійший

На Україну на найбільшім Кораблі у Світі

КОЛИ їдете на Україну або спроваджуєте Вашу родину з старого краю, то використайте вигоду і заїхат підчас їзди на світовім кольосі, найскорійшім і найвигіднійшім кораблі на морю.

Він запоручує Вам вигідні кабіни, гарну променадову палубу, кімнати для відпочинку, доволі ріжного доброго харчу і чему услугу з якої будете вдоволені.

Ви подорожуєте на сім кораблі Злучених Держав через Шербург і Савтгамптон, де агенти лінії заопікуються Вами аж на місце Вашої їзди.

S. S. George Washington, America та другі кораблі U. S. Lines відходять впрост до Бремен.

По цінн третої кляси і дальші інформації пишіть до

UNITED STATES LINES

45 Broadway Агенції у всіх містах New York City

Канадійський офіс: 79 Queen Str. W.,—Toronto, Can.

Managing Operators for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

УВАГА! НЮЙОРЧАНИ! УВАГА!

АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК

Українського Робітничого Т-ва ім. М. Драгоманова відограє історичну драму в 4-ох діях, з козацьких часів під назвою:

ГАЙДАМАКИ

при участи лучших аматорських сил під управою С. Корди

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 217-219 Іст 6-та улиця, НЮ ЙОРК, Н. Й.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ВЕРЕСНЯ 1923

Початок точно о годині 8.30 вечер.

ТКЕТИ ПО: $1.00, 75 ц. і 50 ц. — По представленню БАЛЬ.

АНОНС! Аматорський Кружок Тов. Драгоманова приготовляє кілька гарних театральних вистав, котрі будуть поставлені перший раз на українській сцені в Америці, на котрі то запрошуємо шановне громадянство. Слідить за голосними.

26-27

ФАРМИ!

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 68 акрів, сад, 2 акри ліса, дім в 7 кімнат, меблі, 4 инші забудування, машинерія, 2 коні, 3 корови, 3 телят, 200 курий, 7 акрів кукурузи і 1 акер картофелі. Ціна $4000, готівкою $2000.

Фарма 56 акрів, 5 акрів ліса, 4 сливи, дім з 3 кімнат, 4 забудування, 50 бушлів жита, 4 акри кукурузи, 2 гречки, 1 і пів картофелі, 1 і пів акра капусти, 2 коні, 2 корови, 3 безрога, 150 курий. Ціна $2700, готівкою $1500.

P. FILANOWSKY,
1034 St. Marks Pl., E. 8th Street,
New York City.

МУШУ СПРОДАТИ свою 160-акрову фарму, з чого 60 акрів будівляного ліса і пасовисько, земля рівна і без каміння, 6 будинків, дім на 10 великих кімнат з водою і порчом, 7 коров, 2 добрі коні, 250 курий, 10 акрів корни, 10 акрів гречки, 20 акрів вівса, 7 акрів картофелі, сіно і город, автомобіль, машини до фарми і машини фармерські, в селі місточку, 3 милі до маркету і колеї, при твердій дорозі; своя ріка. Справдам за $5,500, виплати $2000. Власник: **W. Buski, P. O. Box 592, Broadalbin, N. Y.** 22-26

МАЮ ДО СПРОДАЖИ свою фарму 60 акрову, з чого 15 акрів грубого ліса і пасовисько, будинки добрі і великі, дім на 8 кімнат з водою і порчом, стайня, забудинки, земля чорна і без каміння, 6 коров, телят, 2 коні, 125 курий, 35 тонн сіна, 300 бушлів вівса, 150 бушлів жита, 5 акрів картофлів, 3 акри корни і огород, машинерія, 3 милі до міста і школи. Спродам за $3800, виплати $1500. **P. Kameski, Farmer, P. O. Box 592, Broadalbin, N. Y., Fulton Co.** 22-26

НА ПРОДАЖ фарма 24 акри, одна і пів милі до міста, великий дім з 9 кімнат, велика бурна і другі забудування, 2 коні, 1 корова, безрога, курки, вся фармерська машинерія, вози і упряжі, сіно і збір, річка іде через фарму. Ціна $1500, готівкою $1000. Голоситися до: **Chas. Beletsky, R. F. D. 2, Broadalbin, N. Y.** 23-25

ROYAL MAIL
Часті відїзди межи
НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГ
на нових великих чудових „О" кораблях. Модерні під кождим оглядом.
OHIO, ORCA, ORDUNA, ORBITA

До Европи	ЦІНИ		3 Европи
	2-га кл.	3-та кл.	3-та кл.
ГАМБУРГ			
$130	$103.50	$130	$102.50
КИЇВ			
$150	$116.50		$116.50
ХАРКІВ	$116.50		$116.50

Цікавлюйтеся приватні кабіни в 3-ій класі ВАЖНЕ! Не тратіть часу купити шифкарти для Вашої родини в Европі. Нова квота отвирається 1-го липня.

Голоситься до агентів або
The Royal Main Steam Packet Co.,
26 Broadway, New York City

Мушини! Хоронїть себе перед всіми нерозумними хоробами
SANYKIT
Охоронять для мушини
Дає найлїпшу охорону
Великі рурки 25 цент., Кіт (4-ї) $1.00
У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. E, 92 Beekman St., New York
Пишіть по циркулер
SANTA FE
КАЛЕР МІХУРА

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ПІРЯ
в Північній Америці. Маємо в нашім складі піря власного виробу, а не залежале зі складів. Піря скубане цілком; на жадание вишлемо пробки. Товар висилаємо до всіх стейтів в Америці експресом. Пишіть по українській фірми на адресу: **ALBERT STETZ, 138 Passaic Street, Passaic, N. J.**

Tel. Stuyvesant 2097
ДР. МЕД. МУСІЯ КАДЕЦА
перенїс свій офіс на
218 SECOND AVE., NEW YORK
між 13. а 14 улицею
Приймає що дня від 9—12; 6—8.
В неділю від 9—1.

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУШИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висипки, нервів, ревматизму, істрі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРТ
спеціяліст зі старого краю. Лечить недуги мужин і женщин як внутрішні так зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає мужини безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 2ої Ейве
NEW YORK, N. Y.
Години відвіди щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Тел. Stuyvesant 4072

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В ALLENTOWN, PA.
Родинцї! Коли хочете купити шіфкарту, дім, лоту, фарму, післати гроші для родини, а щоби отримали доларів, прошу удатись до УКРАЇНСЬКОЇ АГЕНЦІЇ, яка находиться у власнім домі і полагоджує всякі згадані справи від повного гарантією.
HNYHORI PYRIK,
811 Hedge Ave., Allentown, Pa.
Bell Tel. 835-J

В ОБОРОНІ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Західно-Зверхнятне Товариство Дїти Нації звертається до Союза Народів (Ліґи Народів) з прошенням:

Високий Союз Народів зволить заняти становище рішення Конференції Амбасадорів з 14. марта 1923 р., у справі східних границь Польщі, оскільки воно відноситься до українських земель: Східної Галичини, Волині, Холмщини, Підляшя і Полісся;

занятися невинносним положенням населення усіх західно-українських земель під польською займашиною, та українській частини Буковини під румунською займашиною, —

і в інтересі міра на Сході Европи та здійснення найвищих принципів: самовизначення народів і міжнародної справедливости

завяжитися:

1. за рекізією рішення Ради Амбасадорів з 14. марта 1923, у справі східних границь Польщі по думці версайського мирового договору, який постановив відновлене польської державы лише в етнографічних польських границях;

2. за рекізією севирского мирового договору, оскільки він дотичить української частини Буковини, а дарямі власної державної незалежности, — та заразом рішити

4. установлене приємної Комісії Союза Народів у цїли ствердження нею невинносимого положення населення згаданих західно-українських земель і його оборону перед надужиттями правительств Польщі й Румунії, що не виповнили навіть тих зобовязань, які вони приняли на себе супроти польських і нерумунських народів у міжнародних договорах і заявах.

Узасадненне.

На узасадненне повисших своїх домагань предкладають підписані організації у прилозі під 1. і 2. меморіяли про „політичне питанне Східної Галичини" і про „положенне населення на західно-українських землях під Польщею і Румунією".

1. Як викладно в меморіялі про „політичне питанне Східної Галичини", рішенне Конференції Амбасадорів з 14. марта с. р., оскільки воно відноситься до Східної Галичини, становить того рода політичний акт, що не може мати правно-творчої сили, щоб уладити державно-правні відносини на сїй території, — бо він стоїть у ріжкій суперечности з засадами міжнародного права, знаслює право самовизначення народів і ломить міжнародньо-правні зобовязання головних держав антанти супроти населення Східної Галичини.

2. Крім Східної Галичини також инші західно-українські землі: Волинь, Холмщина, Полісся і Підляшє опинися на підставі згаданого рішення Конференції Амбасадорів під польською займаниною з нарушенням їх права на самовизначенне та проти постанов версайського мирового договору, по якому визнано Польщу самостійною державою в етнографічних границях.

3. Таким самим нарушенням права самовизначення належить уважати посїданне Румунією української частини Буковини.

4. В долученні під 2. меморіялі виказано зовна невинносиме положенне українського народу як у Східній Галичині так і на Холмщині, Волині, Підляшу й Поліссю та українській частині Буковини під польською і румунською займаниною, як також безнастанно тревожний там режім гнету й терору.

Положенне сього населення під польським і румунським пануванням є того рода, що лише здійсненне його права самовизначення зможе виратувати його від політичної неволі, національного винародовлення та культурного й економічного занепаду.

А до часу, доки право самовизначення на західно-українських землях буде здійснене, населенне сих земель є примушене домагатися від Союза Народів дійсної оборони його національних прав і життєвих інтересів.

Тому являються поставлені на вступні домагання вповні узасаднені.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Білороси обходили в Мінську свято трирічної своєї незалежности? Місто було прибране в цвіти і державно відчити та промови. Біла Русь під совітами є у складі автономних земель що в складі Совітської Федеративної Республики як рівний член. Біла Русь є подонею в багнистій полосі між ріками Двіпро і Німан. Історично вона є мало знана, творяки доси часть Росії і Польщі. Чи Ви знаєте, що з всіх тютюнів які куряться, нема ліпшого тютюну як турецький тютюн, який знаходиться в Гелмар турецьких цигаретах?

УВАГА! ЮЛАРИ І ОКОЛИЦЯ!
Зах. Ком. Залужан. в Нюарку, Н. Дж.
— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 29. ВЕРЕСНЯ
в гали пів. ч. 57-59 Beacon Street.

Початок точно о годині 7.30 вечером.
ВСТУП 30 ЦЕНТІВ.

Українці та Українки! Як самі знаєте через листи до часописий, що в нашій Галичині зруйновані школи та чинні довголітною війною, та наші брати тягнуться з останного, щоби відкрити школи та всякі товариства і просвітний рух по читальнях. Вони просять нас, тут на вільній земли, щоб стати ряди з ними та помочи їм матеріяльно відбудувати величаний дім. Просяти в селі Залужу, п. Рогатин, Галичина. Тому комітет Залужан устроює цей баль, на котрий запрошує Українців та Українок з Нюарку і околиць, а також Залужан з Джексейсі, Пенсилвенія, Стейнетон та з Вестонгаусу і громадно, щоб помочи для так гарної цїли як відбудова просвітного руху по рідних селах. На балю буде грати першорядна старокраєва музика. Як забудете з колиновку то і старець набере охоти до гуляння. Хто не прийде, той буде жалував. Весь доходи з балю призначений на будову читальні Просвіти в селі Залужу, повіт Рогатин, Галичина. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 26

ПОЗІР! АНСОНІЯ І ОКОЛИЦІ!
Заходом Співального Товариства при церкві св. Ап. Петра і Павла
відограється представленне

КАТАРИНА
драма в чотирох діях
В НЕДІЛЮ, 30. ВЕРЕСНЯ 1923
в церковній гали.

Початок о годині 7. вечер.
Тікети по 50, 35 і 10 центів.
26 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! ЙОНКЕРС, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ.
Тов. Подільська Січ, від. 8 У. Н. Союза
— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, 30. ВЕРЕСНЯ 1923
в Prospect Hall, 49 Buena Vista Ave.

Початок о годині 4. по обіді.

Запрошуємо всіх Йонкерщан і всіх дооколичних Українців. Просимо бр. св. Михаїла, бр. св. Івана Хрестителя, бр. св. Володимира, бр. св. Андрея і Сестриціта, Т-во Співацьке ім. Лисенка, місцевої парофії як також Т-во Тараса Шевченка з Ґейстінґс ан Гудсон, Н. Й. Приграватн буде добра українська музика в числі 20 музиків. Тої музики Йонкерщане не мали нагоди чути. Прийдіть всі як оден а послухаємо старокраєвих і американських танців. Вступ 50 цент. для старших, діти дарем при родичах. Добрі напитки, закажа перекуска і весела забава, за що ручить — КОМІТЕТ. 23,25,26

ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ БАЛЬ
В АЛЕНТАВН, ПА.
В СУБОТУ, 29. ВЕРЕСНЯ 1923
в парохільній гали, 803 Фронт Стріт
— устроює —
Українська Католицька Парохія.

Початок о 6. годині вечером.

Музика добірна. Виграватн і всякого рода перекуски.

Всіх місцевих і з околиці сердечно запрашає — КОМІТЕТ. 25-26

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР!
Бр. св. Івана Хрест., від. 76 У. Н: С.
— устроює —

БАЛЬ
В СУБОТУ, 29. ВЕРЕСНЯ 1923
в гали Канделя, 557 Market Street, Newark, N. J.

Початок о годині 6. вечером.
ВСТУП 35 ЦНТ.

Запрашається загал Нюарських українців і Українок до численної участи. На сім балю буде штучна виграка і ріжні несподівані забави. Буде приграватн Банда, котра ще в Нюарку не брала участи. Це її перший виступ. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 24-26

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА.

Будучи певними, що є богато господинь котрі не знають що шлями премійові значки ріжних виробів Condensed (згущеного) молока, вони дістають цінні нагороди за них. Компанія Бордена, яка є найбільшою у виробленню Condensed молока у світі, подає оголошення в нашій часописи днесь, після якого дає спеціяльну оферту тим, котрі суть не обнайомлені з їх ріжними виробами Condensed молока. Просимо дуже щоб Ви дуже докладно прочитали се оголошення.

Ваш ґросерник має лишень одні або два зразки з сих виробів Бордена як Condensed молока як побачите оголошення. Незабудьте попросити його за ті Бордена блаванки молока, котрі дають Вам цінні нагороди за ріжнородні значки.

Коли хочете зашадити гроші і бути взмозі дати Різдвяні подарунки без видавання гроша, пічніть шукати ціннійші значки з Бордена Condensed молока які дають Вам премії.

ВИДАННЯ МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО

Від. Крушельницьких до Кумедщини, том 8, частина I	$1.50
Початок Хмельниччини, том 8, частина 2	1.00
Історія Української Літератури, том 1	1.50
Українська Революція, Др. Мих. Лозинський, Галичина в рр. 1918-1920	1.00
Провітські оповідання, мешки і бабки Африки та Америки	.85
Хмельниччина в розвитті (1648-1650), том 8, частина 3 (оправ.)	2.00

Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

МАЛИЙ ФЕЛЕТОН.

СОВ-ВИСТАВКА

Сельсько-господарська виставка в Москві — червоний звичайний большевицький блоф.

М. Арцибашев. (З газет)

— Ще один ступінь на шляху до всесвітньої революції й диктатури пролетаріяту — се отся наша сов-виставка! — так говорив товариш Лейба Троцький на відкритті сельсько-господарської виставки в червоній столиці в Москві.

Через те, що голова СССР лежить у тяжкій і погаиій недузі, через те, що єи справжня сов-короба й ком-недуга напада вже й на його замредсовнаркома Розенфельда, — товаришеві Л. Троцькому довелось самому головувати на святі відкриття сов-виставки.

— Російський сов-робітник і сов-селянин, — провадив совголова далі, виявили нею всю непереможну міць своєї сов-творчости, показавши, що за короткий час своєї диктатури вони здолали відбудувати зруйновану контр-революцією сельсько-господарську та иншу промисловість!..

Присутні члени совнаркому, почувши се, одвернулись один від одного і не почервонїли тільки тому, що й без того були занадто червоні — з обовязку й від крови, а т. Французьк Дзержиньскі закусив губу, грізно насунув брови і пильно оглянув святочні сов-сборіи: — ану, мовляв, нехай хтось спробує сумніватись у тім, що сказав т. сов-голова!...

Наркомінділ Чічерін засвідчив:

— Виставка? О, се не жук начхав! Чужинець, як тільки глянє, в тую-ж мить визнає нас.

Знов грізний погляд т. Дзержиньского і грім оплесків.

— Сов-виставка ще тільки починається, а ми вже маємо безліч замовлень від торговельних чужинецьких фірм, — додав сов-комівояжер т. Красін.

— Замовлень?!... На що? — почулися з натовпу чийсь неймовірний голос, але т. Дзержиньский глянув у той бік так виразно й недвозначно, що авдиторія миттю повірила в те, що було казано, і навіть у те, що далі казати-муть.

Проте далі вже нічого не говорилося, тільки т. Крассін незадоволено промимрив на репліку:

— Як то „на що"? Ну... ну... скажемо... ну... на серпи й молоти.

Гучними оплесками авдиторія відтала такий нечуваний підем промисловости СССР, пригадавши, що й справді з Германії через аґентуру т. К. Радека вже є чимало замовлень на такі сельсько-господарські річи, як серп і молот.

Прослівавши „Інтернаціонал" і марселезу по московському

Гей, зрічемося старого мира
І не будемо в дазню ходить!

вдячна авдиторія розсипалась по території сов-виставки на оглядини.

Пішли й ми.

Результати оглядин були вражаючі вже з перших павільонів.

Павільон № 1-й під девізом т. Леніна: „Брешіть на всі заставки но славу комунізму!"

Чудесно декоровані, розвішані по стінах великі фотографічні групи селян з Поволжа, з Криму, з „Юга Россії".

Знимки зроблено в голодні 1921-22 рр. На них зображено чудові селянські хати, подвірня, повні дробини — курей, гусей, качок, индиків; хліви, повні безрог. — місцевої породи, йоркшірів, беркширів то-що; стайні, повні дивовижно гарних коней, теж ріжних порід, починаючи від місцевих коничок і инших коштовними ґарабами; загороди, повні корів, волів, овець — і все годовалих та заводських; під повітками повно всякого сельсько-господарського знаряддя: тут і трактори по кілька в кожного, і сїялки, і косарки, і молотілки — і все парові та електричні. А посеред подвіря або на спиках, під хатою, — члени фамілій, власники всього того добра, теж грубі, годовані, пикаті. А над фотографіями, по всіх стінах написи:

— Так жили незаможні селяне в СССР!

— Справді, добре живуть, — думали ми, виходячи з павільону і зачудовано озираючись навад.

Тут тільки зауважили ми напис на дверях:

— Вхід тільки для чужинців! Місцевим вхід заборонено під страхом вищої карної міри!

Павільон № 2-й під девізом т. Леніна: „Грабуй награбоване!"

Чудової породи й вихову корови, воли, коні, вівці, свині.

Написи: „Такий товар здолав виковати тільки совітський робітник і селянин!"

— Дивовижно! — знудувався я. — А ми все нарікали, що большевики...

— Та воно так, — перебив мене приятель, все щось пильненько придивлюючись до зразкових екземплярів і зазираючи декотрим у зуби, — але чудно, що всі вони на кілька років старші за СССР. А он у коней на стегнах чомусь графські і князівські корони натавровано! Я навіть знаю де-котрі... Отсе графа Кочубея, а отсе Воронцова-Дашкова, а отсе...

— Панове, несподівано звернувся до нас хтось у сірому, що все крутився біля нас. — Щось ви дуже пильно зацікавились сов-експонадами. Прошу за мною йти.

— Куди? — здивувались ми.

— Тут недалеко... на Лубянку!...

— Але... стривайте... Ми-ж ще не обідали, а на виставці, кажуть, чудовий ресторан.

— Нічого, — там почастують. — Пішли, пообнюхуйтесь.

— Куди це? — тихенько питає мене приятель. — До речи, до якого?

Еге, — кажу, сціпивши зуби, — „Чека" зветься.

Земляк.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЄСЛИ ВИ ЗАДУМУЄТЕ КУПИТИ ЯКИЙ БІЗНЕС як ресторант, ґросериї, бучерню, салон, готель, або який інший, так зайдіть або напишіть до мене, бо я маю богато ріжного рода бізнесів до вибору. Спродаю також фарми і доми по умірковаїй ціні. Рівнож беру до спродажи бізнеси, доми та фарми на приступним комісовим. Виробляю скоро і дуже дешево позички при купі, роблю угоди та сетаменти.
WALTER KOSTETSKI, Notary Public, Business and Real Estate Broker, 4353 GERMANTOWN AVE., PHILADELPHIA, PA.

Eeatablished 1920 Stephen & Martha Kawara, propr.
ЕВРОПЕЙСЬКЕ ПІРЄ
ПОВАЖАНІ РОДИМЦІ!
Єсли потребуєте доброго скубаного піря, то спровадьте від нас. Пірє свіже, без пороху і без жадних курячих домішок.
№ 26. Пірє скубане з мохом..... $1.65 фунт
№ 24. Пірє скубане, менче з мохом по $1.45 ф.
№ 85. Гусячий мох, правдивий по $2.75 фунт
(Також єсть мох курячий і гусячий змішаний з курячим, томи таких пухів не продаємо).
Полотна на насипки (Ticking) маємо в двох найлучших родах:
№ 115 Moldava Ticking). Полотно на насипки, рожеве, 36 інчів широке по 60 цент. ярд.
№ 118 (Joseph Ressel Ticking). Полотно на насипки, імпортоване з Чех, рожеве, 36 інчів широке, по 69 центів ярд. Ми оплачуємо почту лиш від фунта вгору. При замовленню 1 фунта рахуємо 3 центи за почту. Висилаємо від 1 фунта до 10 фунтів, від 10 до 50 фунтів в двох пакунках. На жадание вишлемо пробки. Пишіть по українські і в других мовах на адресу фірми:
THE LIBERTY MERCHANDISE SALES COMPANY,
P. O. Box 152, Station D, New York City

УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА КАНЦЕЛЯРІЯ
котра для вигоди приїзджаючих пасажирів до Ню Йорку їдучих по краю і з краю міститься в одинокім Українськім Іміґраційнім Домі і як офіціяльне заступництво всіх кораблевих ліній.
Спроваджує кожнебудь з родини зі старого краю.
Полагоджує старокраєві справи та виробляє нотаріяльні документи як контракти купна і продажи, повновласти, тестаменти, цесії, арифмачити і т. и.
Доручає гроші в старім краю в доларах.
Виробляє апліканції на паспорти безплатно і готові паспорти доручає в протягу 2 до 3 днів.
Колективе спадки в старім краю, також належитість за роботу по компаніях і депозити з ріжних банків в Америці.
Уділяє всіх інформацій радо і безплатно, даятого маючи подібну справу голоситься особисто або письмо до
ВАСИЛЯ ЗАГАЄВИЧА
кваліфікованого урядника консулярного на його адресу або
TRAVELERS TRANSFER COMPANY
470 W. 23rd STREET (corner 10th Avenue) NEW YORK CITY
Tel. Chelsea 0808. ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ, управитель.

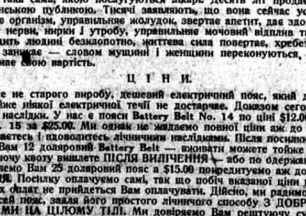

ДОВІРЯЄМО ВАМ ЗА $15.00
ЗДОРОВЛЕ
і силу можливо відзискати навіть тоді, коли медицина оказується безпорадною. Невелікий наш лічничий пояс т. зв. „Battery Belt" електричною струєю безустанно відсвіжує ВСІ ЧАСТИНИ ослабленого тіла. Нема небезпеки раптових потрясень. Легкие огріве вносить приємне чувство, яке природним способом усуває БІЛЬ й управильнює обіг крови так, що затруя і зародок хворот занинає а натомість кріпшає систем НЕРВ і відновляється животність. Не велика трудність підтримувати своє єство. В час спання укиайте пояса а пробудитесь з відсвіженим умом і змішені ні тіл. Не заведетесь, бо електрично-гальванічна машинка при поясови т. зв. „Violet" є така сама, якою послугуються лікарі. Десять літ продаємо її між анґлійською публикою. Тисячі заявляють, що вона сейчас усуває біль, скріпляє орґанім, управильнює молодуж, звертає апетит, дає здоровий сон, змішнє нерви, нирки і утробу, управильнює мочовий міхлина так, що ніч переходить людині безпалотно, життєва сила повертає, хребет на ослаблене зазнає — слово мущини і женщини переконуються, що життя дійсно має свою вартість.

ЦІНИ.

Отсе не старого виробу, дешевий електричний пояс, який дуже мало або майже ніякої електричної течі не достарчає. Доказом сего є скорі і помічні наслідки, у нас є поясі Battery Belt No. 14 по цїні $12.00 і Battery Belt No. 15 за $25.00. Ми однак не жадаємо повної цїни аж до часу коли переконаєтесь і пповолаєтесь лічничими наслідками. Після поясови $5.00 вишлемо Вам 12 додрівний Battery Belt — коньчати можете тойже до схоту, а решту суму вишлете ПІСЛЯ ВИЛІЧЕНІЯ — або по одержанню $10.00 ми вишлемо Вам 25 додрівний пояс а $15.00 поодрештуємо аж до часу ВИЛІЧЕНІЯ. Посилку оплачуємо самі, так що побіч вказаної цїни ніяких додаткових оплат не прийдеться Вам оплачувати. Дійсно, ми радимо кождому покотти сей пояс, задля його простого лічничого способу. З ДОБРИМИ НАСЛІДКАМИ НА ЦІЛОМУ ТІЛІ. Ми довіряємо Вам решту суму гроша до неоріненного часу, як самі вдоволені рішитесь вислати.

Рішаючи між поясом ч. 14 і 15 таса, що ч. 15 є сильнішої батерії і скорше ліпше на здоровле. Єсли бажаєте післати нам суму $5.00 або $10.00 за посилкою т. зв. С. О. D. — се значить після одержання посилки, вишлеть нам 20 центів почтовими марками або готівкою. НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ ЗАМОВЛЕНЯ. Треба знати, що винайдач і кладовщик переповнені людьми, які вилаздали повне здоровлю з-для на день. Висилайте замовленне СЕЙЧАС, щоб не було ЗАПІЗНО. Адресат

INTERNATIONAL DISTRIBUTORS
404 EAST BUILDING, 104 HANOVER ST., BOSTON, MASS.

ПАТЕНТИ
Даром пішлемо вам прегарно ілюстровану книжку патентовій підручник. Пишіть по него якесь по українськи.
Ві справах патентованя виказходи і продажі патентів завертайтеся з довірєм до скорих і удтивих патентових адвокатів
A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

ашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріальна
T. J. HRYCEY CO.,
325 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗМІНА АДРЕСИ.

Отсим подається до відома, що моя теперішна адреса єсть: **Maurice Malak, El Mar Apartment, Miami Beach, Fla.** 25-27

НА ПРОДАЖ МЕБЛІ з трох кімнат. Купуючий може остатись на помешканню. Прошу зголошуватись від 4 до 8. годині вечером до Дверей 6-сло 7, а в день на другий поверх до фронту **215½ East 7th St., New York, N. Y.** 24-26

ТЕРЕСА БАБІЙ з сином приїхала до Америки 7. вересня 1923 і повинна свого мужа Івана Бабій, котрий не дбає собі вістки вже 9 літ. В письмі не ребував в Raymond, Ind. а ще перед 11 в Bayonne, N. J. Хто подасть ей докладну адресу, дістане $10 нагороди або нехай сам зголоситься на адрес **50 Lewis St., Newark, N. J.** 24-26

ПОШУКУЮ свого мужа Георгія Скох, замешканого перед ві 30 Beacon St., Newark, N. J. Мужу, в письмі від шкіпера, в котрім пише, що вже їде до Америки і просить, щоби його відостав з Ellis Island. Не дай Мой що я за тобою шукаю, що мені тебе треба. Не пішиш, дай свою адресу і я вишлю тобі те письмо. Хтоб читачів знав про него або він сам, прошу подати мені адресу. **Katie Skoch, 50 Beacon St., Newark, N. J.** 22-27

НА ПРОДАЖ ДІМ коло Пятої Евн на 119 улиці. Мусить бути спроданим з причини виїзду з Ню Йорку. Дім приносить доходи на місяць $4.000 на рік. Ціна $17.000, готівкою $6.000, решта на сплати. Інтересовані прошу голоситись до: **Petrow, 8 East 110th Street, New York, N. Y.** 23-25

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА або робітника до бучерні і ґросериї, бо самому затяжко. Хто з Українців хотів би мати бізнес або мати роботу, то прошу зголоситись до Стефан Гретуц, **59 Beacon St., Newark, N. J.** 25-26

НА ПРОДАЖ ДІМ. Найліпше місце в околиці Вунсакет, Р. Ай. Дім з 3 кімнат, можна легко переробити на дві родини, зимна і горяча вода, ойлери, газ і електрика, телефон, ванна, виходки, балії до пранки. Земелі - 600 фітів. Голоситися під ч. **95 Orchard St.** в суботу, 29. о год. 2. пополудни. 25-8

НА ПРОДАЖ ґросериї і бучерня. Продається по причині другого бізнесу. Ціна дешева при скорій спродажи. Голоситися під ч. **471 Henderson St., Jersey City, N. J.** 25-28

НА ПРОДАЖ деліґатесен шторе. Вдова продасть свій добре виробляючий стор з причини здоровля. Голоситься як найскорше. **530 Vanderbilt Ave., Brooklyn, N. Y.** 26

НА ПРОДАЖ лонч рум в добрім місци. Рент лиш 18 доларів. Можна добре заробити, бо в добрім положенню. Сейчас голоситься на адрес **504 Hamilton Ave., Brooklyn, N. Y.** 26-27

Telephone Orchard 5996.
ВИНАЙМУ
7 особовий автомобіль на хрестини, весїля і инші нагоди. Цїни дуже умірковані.
ІВАН ЗАДОРКО
27 St. Marks Place abo Garage, 222 E. 9th Street, New York City. 24,26,28,30

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ
Виробляємо і споровджуємо ріжної першої кляси ручної роботи ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ.

Найлїпші у світі. Ґарантія на 10 літ. Ціни цінні, нижші ніж дешевших инших. Безплатні інструкції при на гармонії для покупців. Пишіть по катальоґ.
RUTTA SERENELLI & CO., Dept. 88, 817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські погребники
Без ріжниці в котрій сторонї Шікаґо або околиці замітете, телефонуйте до МУЗИКИ і звощають гроші.
2157 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 & 4253